

II

(Komunikaty)

KOMUNIKATY INSTYTUCJI, ORGANÓW I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH
UNII EUROPEJSKIEJ

KOMISJA EUROPEJSKA

**Komunikat Komisji do państw członkowskich w sprawie zastosowania art. 107 i 108 Traktatu
o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych**

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2012/C 392/01)

1. WPROWADZENIE

1. Subsidia eksportowe mogą mieć negatywny wpływ na konkurencję na rynku pomiędzy potencjalnie rywalizującymi dostawcami towarów i usług. Z tego powodu Komisja – jako strażnik konkurencji w ramach Traktatu – zawsze surowo potępiała pomoc eksportową w handlu wewnątrzunijnym, jak również w odniesieniu do wywozu poza Unię. Aby zapobiec zakłóceniom konkurencji spowodowanym przez wsparcie ubezpieczenia kredytów eksportowych przez państwa członkowskie, należy dokonać jasnej oceny tego wsparcia na podstawie reguł Unii dotyczących pomocy państwa.
2. Komisja wykorzystała swoje uprawnienia do regulowania pomocy państwa w obszarze krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych, aby rozwiązać kwestię rzeczywistych lub potencjalnych zakłóceń konkurencji na rynku wewnętrznym, nie tylko między eksporterami z różnych państw członkowskich (w trakcie wymiany handlowej wewnątrz Unii i poza nią), lecz również między ubezpieczycielami kredytów eksportowych działającymi w Unii. W 1997 r. Komisja określiła zasady dotyczące interwencji państwowej w komunikacie do państw członkowskich zgodnie z art. 93 ust. 1 Traktatu WE dotyczącym stosowania art. 92 i 93 Traktatu do krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych⁽¹⁾ („komunikat z 1997 r.”). Komunikat z 1997 r. miał być stosowany przez okres pięciu lat od dnia 1 stycznia 1998 r. Następnie w 2001 r.⁽²⁾, 2004 r.⁽³⁾, 2005 r.⁽⁴⁾ oraz 2010 r.⁽⁵⁾ komunikat zmieniano oraz przedłużano okres jego stosowania. Obecnie ma on zastosowanie do dnia 31 grudnia 2012 r.
3. Z doświadczeń ze stosowania komunikatu z 1997 r., w szczególności podczas kryzysu finansowego w latach 2009–2011, wynika, że należy dokonać przeglądu strategii Komisji w tej dziedzinie.

4. Reguły ustalone w niniejszym komunikacie przyczynią się do zagwarantowania, aby pomoc państwa nie zakłócała konkurencji między działającymi w obszarze kredytów eksportowych ubezpieczycielami prywatnymi oraz publicznymi lub otrzymującymi wsparcie publiczne, jak również pomogą stworzyć równe warunki działania dla eksporterów.
5. Niniejszy dokument ma na celu udzielenie państwom członkowskim bardziej szczegółowych wskazówek dotyczących zasad, na których Komisja zamierza opierać swoją interpretację art. 107 i 108 Traktatu oraz ich zastosowania do krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych. Powinien on sprawić, aby strategia Komisji w tej dziedzinie była jak najbardziej przejrzysta, oraz zapewnić przewidywalność i równe traktowanie. W tym celu określa on szereg warunków, które ubezpieczyciele państwowi muszą spełnić, jeżeli zamierzają wejść na rynek krótkoterminowych ubezpieczeń kredytów eksportowych w odniesieniu do ryzyka zbywalnego.
6. Ryzyko, które zasadniczo nie jest zbywalne, nie jest objęte zakresem stosowania niniejszego komunikatu.
7. W sekcji 2 przedstawiono zakres stosowania niniejszego komunikatu oraz użyte w nim definicje. W sekcji 3 poruszono kwestię zastosowania art. 107 ust. 1 Traktatu oraz ogólnego zakazu udzielania pomocy państwa w przypadku ubezpieczenia kredytów eksportowych na wypadek ryzyka zbywalnego. Natomiast w sekcji 4 przedstawiono kilka wyjątków od definicji ryzyka zbywalnego oraz określono warunki interwencji państwa w przypadku ubezpieczenia na wypadek ryzyka będącego tymczasowo ryzykiem niezbywalnym.

2. ZAKRES STOSOWANIA KOMUNIKATU I DEFINICJE

2.1. Zakres stosowania

8. Komisja będzie stosowała zasady określone w niniejszym komunikacie jedynie w odniesieniu do ubezpieczenia

⁽¹⁾ Dz.U. C 281 z 17.9.1997, s. 4.⁽²⁾ Dz.U. C 217 z 2.8.2001, s. 2.⁽³⁾ Dz.U. C 307 z 11.12.2004, s. 12.⁽⁴⁾ Dz.U. C 325 z 22.12.2005, s. 22.⁽⁵⁾ Dz.U. C 329 z 7.12.2010, s. 6.

kredytów eksportowych o okresie ryzyka krótszym niż dwa lata. Wszelkie pozostałe finansowe instrumenty wsparcia eksportu są wykluczone z zakresu niniejszego komunikatu.

2.2. Definicje

9. Do celów niniejszego komunikatu stosować się będzie następujące definicje:

„koasekuracja” oznacza część procentową każdej ubezpieczonej szkody, której ubezpieczyciel nie obejmuje odszkodowaniem, a jej koszty ponosi inny ubezpieczyciel;

„okres kredytowania” oznacza okres wyznaczony nabywcy na uregulowanie płatności z tytułu dostarczonych towarów i usług w ramach transakcji kredytu eksportowego;

„ryzyko handlowe” oznacza ryzyko obejmujące w szczególności:

- arbitralne odrzucenie kontraktu przez nabywcę, to znaczy wszelkie arbitralne decyzje nabywcy niepublicznego co do przerwania lub rozwiązania kontraktu bez uzasadnionej przyczyny,
- arbitralną odmowę przyjęcia przez nabywcę niepublicznego towarów objętych kontraktem bez uzasadnionej przyczyny,
- niewypłacalność niepublicznego nabywcy i jego poręczyciela,
- przedłużające się opóźnienie, to znaczy brak zapłaty przez nabywcę niepublicznego i poręczyciela długu wynikającego z kontraktu;

„ubezpieczenie kredytów eksportowych” oznacza produkt ubezpieczeniowy polegający na tym, że ubezpieczyciel oferuje ubezpieczenie od ryzyka handlowego lub politycznego związanego ze zobowiązaniami płatniczymi w transakcji eksportowej;

„okres wytwarzania” oznacza okres między datą zamówienia a dostawą towarów lub świadczeniem usług;

„ryzyko zbywalne” oznacza ryzyko polityczne i handlowe o maksymalnym okresie ryzyka krótszym niż dwa lata, odnoszące się do nabywców publicznych i niepublicznych w państwach umieszczonych w wykazie znajdującym się w załączniku; wszelkie pozostałe rodzaje ryzyka uznaje się do celów niniejszego komunikatu za niezbywalne;

„ryzyko polityczne” oznacza ryzyko obejmujące w szczególności:

- ryzyko, że nabywca publiczny lub dane państwo nie dopuści do wykonania transakcji lub nie wypełni zobowiązań płatniczych w terminie,
- ryzyko wykraczające poza kontrolę indywidualnego nabywcy lub nieobjęte odpowiedzialnością indywidualnego nabywcy,
- ryzyko, że dane państwo nie przekaże do państwa ubezpieczonego środków wpłaconych przez nabywcę posiadającego miejsce pobytu w tym pierwszym państwie,
- ryzyko wystąpienia przypadków działania siły wyższej poza państwem ubezpieczyciela, które mogą także obejmować zdarzenia o charakterze wojennym, w takim zakresie, w jakim ich skutki nie są objęte innym ubezpieczeniem;

„prywatny ubezpieczyciel kredytów” oznacza przedsiębiorstwo lub organizację, inne niż ubezpieczyciel państwowy, oferujące ubezpieczenie kredytów eksportowych;

„reasekuracja kwotowa” oznacza reasekurację, w ramach której ubezpieczyciel przekazuje reasekuratorowi, a reasekurator przyjmuje ustalony odsetek każdego ryzyka w ramach określonej kategorii działalności ubezpieczyciela;

„reasekuracja” oznacza ubezpieczenie zakupione przez ubezpieczyciela od innego ubezpieczyciela w celu zarządzania ryzykiem poprzez obniżenie własnego ryzyka;

„okres ryzyka” oznacza okres wytwarzania plus okres kredytowania;

„ubezpieczenie ryzyka pojedynczego” oznacza ubezpieczenie wszystkich transakcji sprzedaży na rzecz jednego nabywcy lub ubezpieczenie pojedynczego kontraktu zawartego z jednym nabywcą;

„ubezpieczyciel państwowy” oznacza przedsiębiorstwo lub inną organizację oferujące ubezpieczenie kredytów eksportowych, przy wsparciu państwa członkowskiego lub działające w jego imieniu, lub państwo członkowskie oferujące ubezpieczenie kredytów eksportowych;

„ubezpieczenie uzupełniające” oznacza dodatkowe ubezpieczenie wykraczające poza limit kredytu ustanowiony przez innego ubezpieczyciela;

„polisa ubezpieczenia całkowitych obrotów” oznacza polisę ubezpieczenia kredytu niebędącą ubezpieczeniem ryzyka pojedynczego, to znaczy polisę ubezpieczenia kredytu obejmującą wszystkie lub większość transakcji sprzedaży na kredyt przez ubezpieczonego, jak również należności z tytułu sprzedaży wielu nabywcom.

3. ZASTOSOWANIE ART. 107 UST. 1 TRAKTATU

3.1. Zasady ogólne

10. Zgodnie z art. 107 ust. 1 Traktatu „wszelka pomoc przyznawana przez Państwo Członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi”.
11. Jeżeli ubezpieczenie kredytu eksportowego jest udzielane przez ubezpieczyciela państwowego, wykorzystuje ono zasoby państwowe. Zaangażowanie państwa może przynieść ubezpieczycielom lub eksporterom wybiórczą korzyść i tym samym może zakłócić konkurencję lub zagrozić jej zakłóceniem oraz wpłynąć na wymianę handlową między państwami członkowskimi. Poniższe zasady opracowano, by udzielić wskazówek co do tego, w jaki sposób dokonywana będzie ocena tych środków w kontekście przepisów dotyczących pomocy państwa.

3.2. Pomoc dla ubezpieczycieli

12. Jeżeli ubezpieczyciele państwowi odnoszą pewne korzyści w porównaniu z prywatnymi ubezpieczycielami kredytów, oznacza to możliwość wystąpienia pomocy państwa. Korzyści mogą przybierać różne formy i mogą na przykład obejmować:
- a) gwarancje państwa dla pożyczek i strat;

- b) zwolnienie z wymogu utworzenia odpowiednich rezerw i innych wymogów wynikających z wyłączenia działalności w zakresie ubezpieczenia kredytów eksportowych na rachunek państwa lub gwarantowanych przez państwo z zakresu stosowania pierwszej dyrektywy Rady 73/239/EWG z dnia 24 lipca 1973 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do podejmowania i prowadzenia działalności w dziedzinie ubezpieczeń bezpośrednich innych niż ubezpieczenia na życie⁽¹⁾;
- c) ulgi lub zwolnienia z normalnie należnych podatków (takich jak podatki od spółek i podatki obciążające polisy ubezpieczeniowe);
- d) przyznanie pomocy lub dostarczanie kapitału przez państwo lub inne formy finansowania, które nie są zgodne z testem prywatnego inwestora;
- e) świadczenie przez państwo usług w naturze, takich jak zapewnienie dostępu do infrastruktury państwowej, obiektów lub poufnych informacji państwowych i możliwość korzystania z nich, na warunkach nieodpowiadających ich wartości rynkowej;
- f) reasekurację bezpośrednią przez państwo lub gwarancję bezpośredniej reasekuracji przez państwo na warunkach bardziej korzystnych niż warunki proponowane przez prywatny rynek reasekuracji, co prowadzi do obniżenia cen ochrony reasekuracyjnej lub do sztucznego stworzenia zdolności, która nie wystąpiłaby na rynku prywatnym.

3.3. Zakaz pomocy państwa dla kredytów eksportowych

13. Wymienione w pkt 12 korzyści dla ubezpieczycieli państwowych w odniesieniu do ryzyka zbywalnego mają wpływ na wewnątrzunijny handel usługami ubezpieczenia kredytów. Prowadzą one do różnic w ochronie ubezpieczeniowej na wypadek ryzyka zbywalnego, oferowanej w poszczególnych państwach członkowskich. To zjawisko zakłóca konkurencję między ubezpieczycielami w różnych państwach członkowskich i wywiera także skutki uboczne na wymianę handlową wewnątrz Unii, niezależnie od tego, czy jest to eksport wewnątrzunijny czy też eksport poza Unię⁽²⁾. Konieczne jest określenie warunków, na jakich ubezpieczyciele państwowi mogą prowadzić działalność, jeśli odnoszą korzyści tego rodzaju w porównaniu z prywatnymi ubezpieczycielami kredytów, aby zagwarantować, że nie będą korzystały z pomocy państwa. Konieczne w związku z tym jest, by nie mogli oni ubezpieczać ryzyka zbywalnego.
14. Korzyści dla ubezpieczycieli państwowych są też czasami, przynajmniej częściowo, przenoszone na eksporterów. Takie korzyści mogą zakłócić konkurencję i wymianę handlową oraz stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu. Jeżeli jednak warunki świadczenia usług ubezpieczenia kredytów eksportowych w odniesieniu do

ryzyka zbywalnego, określone w sekcji 4.3 niniejszego komunikatu, zostaną spełnione, Komisja uzna, że żadna nienależna korzyść nie została przeniesiona na eksporterów.

4. WARUNKI ŚWIADCZENIA USŁUG UBEZPIECZENIA KREDYTÓW EKSPORTOWYCH W ODNIESIENIU DO RYZYKA BĘDĄCEGO TYMCZASOWO RYZYKIEM NIEZBYWALNYM

4.1. Zasady ogólne

15. Jak wspomniano w pkt 13, jeżeli ubezpieczyciele państwowi odnoszą jakiegokolwiek korzyści w porównaniu z prywatnymi ubezpieczycielami kredytów, jak opisano w pkt 12, nie wolno im ubezpieczać ryzyka zbywalnego. Jeżeli ubezpieczyciele państwowi lub ich jednostki zależne mają zamiar ubezpieczać ryzyko zbywalne, konieczne jest zagwarantowanie, że nie korzystają przy tym, bezpośrednio lub pośrednio, z pomocy państwa. W tym celu muszą oni posiadać pewną ilość własnych środków (margines wypłacalności, w tym fundusz gwarancyjny) oraz rezerwy techniczne (rezerwa na wyrównanie szkodowości) oraz muszą uzyskać wymagane zezwolenie zgodnie z dyrektywą 73/239/EWG. Muszą także prowadzić przynajmniej oddzielny rachunek dla celów administracyjnych oraz oddzielne rachunki dla ubezpieczenia ryzyka zbywalnego i ryzyka niezbywalnego na rachunek państwa lub posiadającego gwarancję państwową, aby wykazać, że nie otrzymują oni pomocy państwa na ubezpieczenie ryzyka zbywalnego. Rachunki dla działalności ubezpieczonej na własny rachunek ubezpieczyciela powinny być prowadzone zgodnie z dyrektywą Rady nr 91/674/EWG z dnia 19 grudnia 1991 r. w sprawie rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych zakładów ubezpieczeń⁽³⁾.
16. Państwa członkowskie udzielające ochrony reasekuracyjnej dla ubezpieczyciela kredytów eksportowych poprzez uczestnictwo lub zaangażowanie w umowy reasekuracyjne sektora prywatnego, pokrywające zarówno ryzyko zbywalne, jak i niezbywalne, będą musiały wykazać, że takie ustalenia nie obejmują pomocy państwa, jak określono w pkt 12 lit. f).
17. Ubezpieczyciele państwowi mogą oferować ubezpieczenie kredytów eksportowych od ryzyka będącego tymczasowo ryzykiem niezbywalnym, po spełnieniu warunków określonych w niniejszym komunikacie.

4.2. Wyjątki od definicji ryzyka zbywalnego: ryzyko będące tymczasowo ryzykiem niezbywalnym

18. Niezależnie od definicji ryzyka zbywalnego, pewne ryzyko handlowe i polityczne odnoszące się do nabywców prowadzących przedsiębiorstwo w państwach wymienionych w załączniku, uznaje się tymczasowo za niezbywalne w następujących przypadkach:
- a) jeżeli Komisja postanowi tymczasowo usunąć jedno lub kilka państw z wykazu państw o ryzyku zbywalnym w załączniku, za pomocą mechanizmu opisanego w sekcji 5.2, ponieważ możliwości prywatnego rynku ubezpieczeń w tych państwie lub państwach nie są wystarczające, aby pokryć wszelkie ekonomicznie uzasadnione ryzyko;

⁽¹⁾ Dz.U. L 228 z 16.8.1973, s. 3.

⁽²⁾ W swym wyroku w sprawie C-142/87 *Królestwo Belgii przeciwko Komisji Wspólnot Europejskich*, Trybunał orzekł, że nie tylko dopłaty do eksportu w obrębie Unii, ale również dopłaty do eksportu poza Unię mogą mieć wpływ na konkurencję i handel w obrębie Unii. Obydwa rodzaje działalności są ubezpieczane przez ubezpieczycieli kredytów eksportowych i dlatego też dopłaty do obydwu mogą mieć wpływ na konkurencję i handel wewnątrz Unii.

⁽³⁾ Dz.U. L 374 z 31.12.1991, s. 7.

- b) jeżeli Komisja, po otrzymaniu zawiadomienia od państwa członkowskiego, postanowi, że ryzyko, które ponoszą małe i średnie przedsiębiorstwa, zdefiniowane w zaleceniu Komisji z dnia 6 maja 2003 r. dotyczącym definicji mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw⁽¹⁾, których całkowite roczne obroty eksportowe nie przekraczają kwoty 2 mln EUR, jest tymczasowo niezbywalne dla eksporterów w państwie członkowskim, które przesłało zawiadomienie;
- c) jeżeli Komisja, po otrzymaniu zawiadomienia od państwa członkowskiego, postanowi, że ubezpieczenie ryzyka pojedynczego dotyczące okresu ryzyka trwającego co najmniej 181 dni, lecz nie dłużej niż dwa lata, jest tymczasowo niezbywalne dla eksporterów w państwie członkowskim, które przesłało zawiadomienie;
- d) jeżeli Komisja, po otrzymaniu zawiadomienia od państwa członkowskiego, postanowi, że z powodu zbyt niskiej podaży ubezpieczenia kredytu eksportowego, pewne rodzaje ryzyka są tymczasowo niezbywalne dla eksporterów w państwie członkowskim, które przesłało zawiadomienie.
19. Aby zminimalizować zakłócenia konkurencji na rynku wewnętrznym, ryzyko tymczasowo uznane za niezbywalne zgodnie z pkt 18 może być pokryte przez ubezpieczycieli państwowych, pod warunkiem że spełnią oni warunki określone w sekcji 4.3.

4.3. Warunki ubezpieczenia ryzyka będącego tymczasowo ryzykiem niezbywalnym

4.3.1. Jakość ubezpieczenia

20. Jakość ubezpieczenia oferowanego przez ubezpieczycieli państwowych musi być zgodna z standardami rynkowymi. W szczególności, ubezpieczeniem może być objęte jedynie ryzyko uzasadnione ekonomicznie, tj. ryzyko, które jest do przyjęcia zgodnie z rzetelnymi zasadami ubezpieczania. Odsetek ubezpieczenia może wynieść maksymalnie 95 % w przypadku ryzyka handlowego i politycznego, a okres powstania szkody musi wynosić co najmniej 90 dni.

4.3.2. Zasady ubezpieczania

21. Przy ocenie ryzyka zawsze muszą znaleźć zastosowanie rzetelne zasady dotyczące ubezpieczania. Ryzyko zawarcia transakcji o niesolidnych podstawach finansowych nie może zatem kwalifikować się do ubezpieczenia objętego systemem wsparcia publicznego. W odniesieniu do tych zasad kryteria akceptacji ryzyka muszą być jasne. Jeżeli powiązania biznesowe już istnieją, eksporterzy muszą wykazać się pozytywnym doświadczeniem, jeżeli chodzi o transakcje handlowe lub płatności. Nabywcy muszą posiadać bezszkodowy przebieg ubezpieczenia, a prawdopodobieństwo niewywiązania się z płatności przez nabywców oraz ich wewnętrzne lub zewnętrzne ratingi finansowe muszą być możliwe do zaakceptowania.

4.3.3. Ustalanie odpowiednich cen

22. Ponoszenie ryzyka w przypadku umowy ubezpieczenia kredytu eksportowego musi być wynagradzane składką w odpowiedniej wysokości. Aby zminimalizować wypieranie prywatnych ubezpieczycieli kredytów z rynku, średnie składki w ramach systemów wspieranych przez państwo

muszą być wyższe niż średnie składki pobierane przez prywatnych ubezpieczycieli za ubezpieczenie podobnego ryzyka. Taki wymóg zapewnia stopniowe likwidowanie interwencji państwowej, ponieważ pobieranie wyższej składki zagwarantuje, że eksporterzy powrócą do zawierania umów z prywatnymi ubezpieczycielami kredytów, jak tylko pozwolą na to warunki rynkowe, a ryzyko znowu stanie się ryzykiem zbywalnym.

23. Ceny uznaje się za stosowne, jeżeli pobiera się minimalną składkę⁽²⁾ („bezpieczną składkę”) dla właściwej kategorii ryzyka nabywców⁽³⁾, określonej w poniższej tabeli. Bezpieczna składka ma zastosowanie, chyba że państwa członkowskie przedstawią dowody, że takie składki są nieadekwatne do ryzyka w danym przypadku. W przypadku polisy ubezpieczenia całkowitych obrotów kategoria ryzyka musi odpowiadać średniemu ryzyku odnoszającemu się do nabywcy objętego polisą.

Kategoria ryzyka	Roczna składka z tytułu ponoszenia ryzyka ⁽¹⁾ (% ubezpieczonej sumy)
Doskonała ⁽²⁾	0,2–0,4
Dobra ⁽³⁾	0,41–0,9
Zadawalająca ⁽⁴⁾	0,91–2,3
Słaba ⁽⁵⁾	2,31–4,5

⁽¹⁾ Bezpieczną składkę dla umów ubezpieczenia o okresie ważności wynoszącym 30 dni można obliczyć poprzez podzielenie rocznej składki z tytułu ponoszenia ryzyka przez 12.

⁽²⁾ Doskonała kategoria ryzyka obejmuje ryzyko odpowiadające ratingom kredytowym przyznawanym przez agencję Standard & Poor na poziomie AAA, AA+, AA, AA-, A+, A, A-.

⁽³⁾ Dobra kategoria ryzyka obejmuje ryzyko odpowiadające ratingom kredytowym przyznawanym przez agencję Standard & Poor na poziomie BBB+, BBB lub BBB-.

⁽⁴⁾ Zadawalająca kategoria ryzyka obejmuje ryzyko odpowiadające ratingom kredytowym przyznawanym przez agencję Standard & Poor na poziomie BB+, BB lub BB-.

⁽⁵⁾ Słaba kategoria ryzyka obejmuje ryzyko odpowiadające ratingom kredytowym przyznawanym przez agencję Standard & Poor na poziomie B+, B lub B-.

24. W przypadku koasekuracji, reasekuracji kwotowej oraz ubezpieczenia uzupełniającego ceny uznaje się za odpowiednie tylko wtedy, jeżeli pobierana składka jest co najmniej o 30 % wyższa niż składka w przypadku ubezpieczenia (pierwotnego) udzielonego przez prywatnego ubezpieczyciela kredytów.
25. Do składki z tytułu ponoszenia ryzyka dodaje się opłatę administracyjną, którą pobiera się niezależnie od warunków umowy, aby cenę można było uznać za adekwatną.

⁽²⁾ Dla każdej właściwej kategorii ryzyka przedział bezpiecznych składek został ustalony na podstawie jednorocznych spreadów swapu ryzyka kredytowego (CDS) w oparciu o rating łączony, obejmujący ratingi trzech głównych agencji ratingowych (Standard & Poor, Moody's i Fitch), za okres ostatnich pięciu lat (2007–2011), przy założeniu, że średni współczynnik odzyskania szkód dla krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych wynosi 40 %. Następnie przedziały ustalono w taki sposób, aby stanowiły ciągłość w celu lepszego uwzględnienia faktu, że składki z tytułu ponoszenia ryzyka zmieniają się w czasie.

⁽³⁾ Kategorie ryzyka oparte są na ratingach kredytowych. Ratingi nie muszą pochodzić z konkretnych agencji ratingowych. Akceptowane są również krajowe systemy ratingowe lub systemy ratingowe stosowane przez banki. W przypadku firm nie posiadających ratingu publicznego można zastosować rating oparty na możliwych do zweryfikowania informacjach.

⁽¹⁾ Dz.U. L 124 z 20.5.2003, s. 36.

4.3.4. Przejrzystość i sprawozdawczość

26. Państwa członkowskie muszą opublikować na stronach internetowych ubezpieczycieli państwowych informacje na temat systemów stosowanych w przypadku ryzyka uznanego tymczasowo za niezbywalne zgodnie z pkt 18, wymieniając wszystkie warunki mające zastosowanie w danym przypadku.
27. Najpóźniej w dniu 31 lipca roku następującego po interwencji państwa, państwa członkowskie muszą przedłożyć Komisji roczne sprawozdania dotyczące ryzyka uznanego tymczasowo za niezbywalne zgodnie z pkt 18, które pokrywają ubezpieczyciele państwowi.
28. Sprawozdanie musi zawierać informacje dotyczące wykorzystania każdego systemu, w tym w szczególności dane na temat całkowitej wartości przyznanych limitów kredytowych, obrotów objętych ubezpieczeniem, pobranych składek, zgłoszonych i wypłaconych roszczeń odszkodowawczych, kwot odzyskanych oraz kosztów administracyjnych systemu. Komisja opublikuje sprawozdania na swojej stronie internetowej.

5. KWESTIE PROCEDURALNE

5.1. Zasady ogólne

29. Ryzyko opisane w pkt 18 lit. a) może być objęte ubezpieczeniem przez ubezpieczycieli państwowych na warunkach określonych w sekcji 4.3. W takich przypadkach nie jest konieczne powiadamianie Komisji.
30. Ryzyko opisane w pkt 18 lit. b), c) i d) może być objęte ubezpieczeniem przez ubezpieczycieli państwowych na warunkach określonych w sekcji 4.3 i po powiadomieniu o tym Komisji oraz uzyskaniu jej zgody.
31. Niewypełnienie jednego z warunków określonych w sekcji 4.3 nie oznacza automatycznie, że objęcie kredytu eksportowego ubezpieczeniem lub systemem ubezpieczeń jest zabronione. Jeżeli państwo członkowskie pragnie odstąpić od któregośkolwiek z warunków lub jeżeli istnieją jakiegokolwiek wątpliwości co do tego, czy planowany system ubezpieczeń kredytów eksportowych spełnia warunki określone w niniejszym komunikacie, państwo członkowskie musi zgłosić ten system Komisji.
32. Analiza z punktu widzenia reguł dotyczących pomocy państwa nie przesądza o zgodności danego środka z innymi postanowieniami Traktatu.

5.2. Zmiana wykazu państw o ryzyku zbywalnym

33. Przy określaniu, czy niewystarczające możliwości sektora prywatnego uzasadniają tymczasowe usunięcie danego państwa z wykazu państw o ryzyku zbywalnym, o którym mowa w pkt 18 lit. a), Komisja weźmie pod uwagę poniższe czynniki, w następującej kolejności według stopnia ważności:
- a) zmniejszanie się możliwości sektora prywatnych ubezpieczeń kredytów: w szczególności decyzja znaczącego ubezpieczyciela kredytów o nieobjęciu ubezpieczeniem

ryzyka odnoszącego się do nabywców w danym państwie, znaczne zmniejszenie całkowitej kwoty ubezpieczonej lub znaczny spadek wskaźnika akceptowalności, odnoszące się do danego państwa i odnotowane w okresie sześciu miesięcy;

- b) pogorszenie się ratingu sektora publicznego: w szczególności nagłe zmiany ratingu kredytowego w okresie sześciu miesięcy, np. wielokrotne obniżanie ratingu przez niezależne agencje ratingowe lub duży wzrost spreadów swapu ryzyka kredytowego;
- c) pogorszenie się rezultatów sektora przedsiębiorstw: w szczególności nagły wzrost liczby przypadków niewypłacalności w danym państwie w okresie sześciu miesięcy.
34. Kiedy możliwości rynku staną się niewystarczające, aby pokryć wszelkie ekonomicznie uzasadnione rodzaje ryzyka, Komisja może dokonać przeglądu wykazu państw o ryzyku zbywalnym na pisemny wniosek co najmniej trzech państw członkowskich lub z własnej inicjatywy.

35. Jeżeli Komisja będzie zamierzała dokonać zmiany wykazu państw o ryzyku zbywalnym znajdującego się w załączniku, przeprowadzi konsultacje z państwami członkowskimi, prywatnymi ubezpieczycielami kredytów oraz zainteresowanymi stronami i uzyska od nich stosowne informacje. Komisja zamieści na swojej stronie internetowej zawiadomienie o konsultacjach i rodzaju informacji, które zamierza zgromadzić. Czas trwania konsultacji nie będzie zazwyczaj dłuższy niż 20 dni roboczych. Jeśli na podstawie zebranych informacji Komisja postanowi dokonać zmiany w wykazie państw o ryzyku zbywalnym, powiadomi o tym pisemnie państwa członkowskie oraz umieści informację o takiej decyzji na swojej stronie internetowej.
36. Tymczasowe usunięcie państwa z wykazu państw o ryzyku zbywalnym będzie obowiązywało przez okres co najmniej 12 miesięcy. Polisy ubezpieczeniowe, dotyczące państwa, które zostało tymczasowo usunięte z wykazu, i zawarte w tym czasie, mogą być ważne najwyżej przez 180 dni od dnia, w którym kończy się okres tymczasowego usunięcia z wykazu. Po zakończeniu tego okresu nie można zawierać nowych polis ubezpieczeniowych. Trzy miesiące przed zakończeniem okresu tymczasowego usunięcia z wykazu Komisja rozważy, czy przedłużyć okres usunięcia danego państwa z wykazu. Jeżeli Komisja stwierdzi, że możliwości rynku pozostają nadal niewystarczające, aby objąć ubezpieczeniem wszelkie ekonomicznie uzasadnione ryzyko, uwzględniając czynniki określone w pkt 33, może przedłużyć okres tymczasowego usunięcia danego państwa z wykazu zgodnie z pkt 35.

5.3. Obowiązek zawiadomienia o wyjątkach określonych w pkt 18 lit. b) i c)

37. Dane dostępne obecnie Komisji wskazują na to, że istnieje luka na rynku, jeśli chodzi o ryzyko określone w pkt 18 lit. b) i c), i że w związku z tym omawiane ryzyko jest ryzykiem niezbywalnym. Należy jednak pamiętać o tym, że

nie każde państwo członkowskie charakteryzuje się brakiem ochrony ubezpieczeniowej takiego ryzyka i że sytuacja może z czasem ulec zmianie, jako że sektor prywatny może zainteresować się tym segmentem rynkowym. Interwencja państwa powinna być dopuszczalna jedynie w odniesieniu do ryzyka, które w innym przypadku nie zostałyby objęte ubezpieczeniem na rynku.

38. Z tych powodów, jeżeli państwo członkowskie pragnie objąć ubezpieczeniem rodzaje ryzyka wyszczególnione w pkt 18 lit. b) lub c), musi przedstawić Komisji zawiadomienie zgodnie z art. 108 ust. 3 Traktatu, i wykazać w nim, że skontaktowało się ze znaczącymi ubezpieczycielami kredytów i pośrednikami działającymi w tym państwie członkowskim⁽¹⁾ i że dało im możliwość przedstawienia dowodów potwierdzających, że ubezpieczenie danego rodzaju ryzyka jest oferowane w tym państwie. Jeżeli ubezpieczyciele kredytów, w ciągu 30 dni od otrzymania wniosku państwa członkowskiego, nie przedstawią państwu członkowskiemu lub Komisji informacji dotyczących warunków ubezpieczenia i ubezpieczonych kwot w odniesieniu do rodzaju ryzyka, który państwo członkowskie pragnie objąć ubezpieczeniem lub jeżeli przedstawione informacje nie wykażą, że ubezpieczenie danego ryzyka

jest dostępne w tym państwie członkowskim, Komisja uzna takie ryzyko za ryzyko będące tymczasowo ryzykiem niezbywalnym.

5.4. Obowiązek zawiadomienia w innych przypadkach

39. Jeśli chodzi o ryzyko określone w pkt 18 lit. d), dane państwo członkowskie musi w swoim zawiadomieniu Komisji na podstawie art. 108 ust. 3 Traktatu wykazać, że w tym konkretnym państwie członkowskim ubezpieczenie nie jest dostępne dla eksporterów z powodu szoku podażowego na prywatnym rynku ubezpieczeń, wynikającego w szczególności z wycofania się z tego państwa członkowskiego znaczącego ubezpieczyciela kredytów, obniżenia możliwości rynku lub ograniczonej oferty produktów w porównaniu z innymi państwami członkowskimi.

6. DATA ROZPOCZĘCIA I OKRES STOSOWANIA

40. Komisja będzie stosować zasady określone w niniejszym komunikacie w okresie od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2018 r., z wyjątkiem pkt 18 lit. a) oraz sekcji 5.2 komunikatu, które będą stosowane od dnia przyjęcia niniejszego komunikatu.

⁽¹⁾ Ubezpieczyciele kredytów i pośrednicy, z którymi się skontaktowano, powinni być reprezentatywni, jeżeli chodzi o oferowane produkty (na przykład powinni być wyspecjalizowani w oferowaniu ubezpieczenia ryzyka pojedynczego) oraz wielkość rynku, na którym działają (na przykład powinni posiadać łącznie co najmniej 50 % udziału w rynku).

ZAŁĄCZNIK

Lista państw o ryzyku zbywalnym

Wszystkie państwa członkowskie

Australia

Kanada

Islandia

Japonia

Nowa Zelandia

Norwegia

Szwajcaria

Stany Zjednoczone Ameryki
